

[Steenholdt]

drage sig så store gældsforpligtelser, at de ikke har en jordisk chance for at komme ud af det. Disse mennesker bærer ikke altid det fulde ansvar for deres gældsforpligtelser. Det meget følsomme fiskerierhverv har påført en del fiskere så store tab, at de er blevet gældbundne for resten af livet.

For et par år siden vedtog man i Danmark en gældssaneringslov, som har medvirket til, at nogle mennesker er blevet befriet for håbløse gældsforpligtelser, helt eller delvis, og har fået chance for at leve en nogenlunde normal tilværelse befriet for bekymringer resten af livet. Denne lov gælder ikke for Grønland, men behovet for gældssanering er der. Jeg agter at tage problemet op i den kommende tid.

Preben Lange (S):

Det grønlandske hjemmestyre er i år blevet syv år gammelt. Det lyder ikke af meget, og dog er det for os, som har taget aktivt del i denne udvikling, som om tiden før 1979 ligger meget langt bagude i kølvandet. Det er en levende og frodig tid, vi står i, en tid, hvor vi skridt for skridt ganske langsomt ser vore ideer lykkes, vore visioner blive til virkelighed.

Det er ingen nyhed, at vi i Grønland lever tæt op ad den yderste grænse for, hvor mennesker overhovedet kan leve.

I gamle dage kunne en enkelt vinters misfangst bringe mennesker ud i sultedøden. Det sker ikke mere, men en dårlig torskeårgang eller to kan i vore dage bringe ganske alvorlige forstyrrelser i økonomien, og det sker. Bloktilskuddet fra den danske stat til hjemmestyrets produktions- og eksportafdeling er på 105 mill. kr. Dette beløb er fastsat inden for rammerne af en lov, der går ud på, at såfremt produktions- og eksportafdelingens underskud på grund af udefra kommende objektive faktorer bliver væsentligt større end dette beløb, skal sagen genforhandles.

Nu forholder det sig sådan, at 1985-regnskabet udviser et underskud på 159 mill. kr., altså ca. 50 mill. kr. mere end forudset. Det skyldes for tiden svigtende torskeårgange; altså en udefra kommende objektiv faktor. I lyset heraf ser vi nu i Grønland frem til, at hjemmestyret vil kunne gå i forhandlinger med regeringen om en justering af bloktilskuddet, så det kan bringes til at svare til det

reelle behov. At det nødvendige beløb i denne forbindelse må tilvejebringes uden for Grønlandsrammen, siger sig selv, og det er vi da også vis på er regeringens holdning.

Medens vi nu er ved det, er der også grund til at rose regeringen for dens forhandlingsvilje vedrørende indtægtsfordelingsprincippet i forbindelse med råstofudvindingen i Grønland. Det er ingen hemmelighed, at vi i vort parti altid har været utilfredse med hjemmestyrelovens bestemmelser i så henseende. Det kan ikke være meningen, at den danske stat skal høste 100 pct. af de eventuelle overskuds første to milliarder kroner ved mineral- og olieudvindingen i Grønland og vi, der bor i landet, 0 pct. Der må tilfalde begge parter noget fra begyndelsen. De mineraler, der kan være på tale, ligger jo trods alt i Grønland, og det er også svært at se, hvorfor Danmark skulle anlægge en mere uliberal holdning i en sådan sag end f.eks. Canada, hvor forbundsregeringen har indgået ganske rimelige aftaler med de mindrebedmedlede og i øvrigt subsidierede provinser og områder, hvor der måtte finde mineral- og olieudvinding sted. Dette har den danske regering forstået, og den har tilbudt det grønlandske hjemmestyre en ny forhandling om sagen, og jeg synes, det er godt.

Finansudvalget og finansministeren har været i Grønland i sommer. I den forbindelse er der blevet talt meget om hjemmestyrets overtagelse af boligsektoren – et område, hvor Grønlandsministeriet har svigtet fælt med hensyn til det løbende vedligeholdelsesbehov, og hvor overtagelsen derfor vil komme til at koste det grønlandske samfund urimeligt mange penge, samt om den kommende overtagelse af GTO, lånefinansiering af de grønlandske energiprojekter og om behovet for at ændre lovgivningen om realkreditinstitutternes virksomhed i Grønland.

Hvad det sidste angår, er det nu engang sådan, at erhvervsstrukturen i Grønland tilsiger et andet regelsæt for disse forhold end i Danmark. Dette er vist endnu ikke helt blevet forstået i regeringen, men vi er da glade for, at finansministeren har haft mulighed for at se på disse forhold, og vi ser frem til boligministerens besøg om nogle få uger, ligesom vi værdsætter finansministerens tilsagn om at lade dansk ekspertise træde til og hjælpe os, når vi nu for første gang i vores korte historie i forbindelse med energiprojek-